

# FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfektési árak: Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr.,  
negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.  
Előfizetheti a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő:  
Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este.  
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, kigyó-utca 9. szám.  
Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

## Hol a bizalom?

Ha hétfőn történetesen nem Havranek József a polgármester, az bizonyosan a mikor értesül a közgyűlés határozatáról, szükségkép azonnal vértorlódást kap s haza vitéti magát sőt fekszik is egy pár napig, a szobát pedig őrzí pár hétig, hogy annál indokoltabb legyen az az orvosi bizonyítvány, a melylyel a legközelebbi közgyűlés előtt nyugdíjaztatás iránti kérvényt támogatja. Így tett volna más, Havranek azonban bejött csendesen, szerényen a közgyűlés termébe és megköszönte a közgyűlés határozatát.

A közgyűlés tagjai ámultak és bámultak. Mit köszön meg a polgármester? Voltak a kik megdöbbenek; voltak a kik elszégyelték magukat. Talán mégis olyan határozatot hoztak, a melyet a polgármesternek oka van megköszönni? Elolvasták újra meg újra a határozatot, aztán válat vontak és nevettek. A polgármester a bizalmi szavazat esetére betanult beszédét elmondta, akkor midőn bizalmatlanságot szavazott neki a közgyűlés.

Ez történt hétfőn! A polgármester felebezését a közgyűlés elutasította, kimondva azt, hogy a bizalom kérdése fölött napirendre tér. A közgyűlés nem volt hajlandó kireperálni a polgármester megkopott tekintélyét. Ez a tény!

A hogyan lezajlott az egész vita az még érdekesebb. Minden felszólaló megtagadta a polgármesternek a bizalmat Kalocsay Alán kivéve, a ki erre vonatkozólag nem tett nyilatkozatot. Egymásután állottak fel a szónokok s jelentették ki, hogy a polgármesternek sem bizalmat, sem bizalmatlanságot most nem szavazhatnak, mert ebben a kérdésben bevándónak tartják a vizsgálat végét. Ezt mondta Dieballa, Madaras, Farkasdy, Tóth Aladár, de sőt Kovács István is, a kik az elfogadott indítvány támogatására feláltak.

Így indokolták a határozattá emelt azon indítványt, hogy a közgyűlés a bizalom kérdésében napirendre tér.

Részletezzük csak egy kicsit a dolgot. Szükséges egy két embernek megmagyarázni ennek a határozatnak értelmét, mert ez éppen olyan ravaszul van szövegezve akárcsak az az irat, a mely ezt a határozatot provokálta.

Mi is a bizalom? Előlegezése annak a hitnek, hogy valaki valamit úgy tett, vagy úgy fog tenni, amint mi azt helyes-

nek és jónak tartjuk. Ha ez az értelme a bizalom szónak, — pedig ki tagadhatná ezt? — úgy ez a határozat, a mely a bizalom kérdése fölött napirendre tér, tulajdonképpen igen szellemes formában szövegezett bizalmatlansági nyilatkozat. Mert ha valaki bizalmat kér és erre a kérésre azt mondjuk, nem válaszolunk, más-e ez, mint bizalmatlanság? Ha a közgyűlés bizalommal viseltetnék a polgármester iránt, bizonyval meg is mondta volna. De nem válaszolt erre vonatkozó kérésére. Maga Farkasdy az indítványt tevő, úgy indokolta indítványát, hogy ő a polgármesternek nem szavazhat sem bizalmat sem bizalmatlanságot. Azt mondja tehát Farkasdy, hogy bizalmat nem szavazhat, — az az nem bizik a polgármesterben. A hitet nem előlegezheti. De ha Farkasdy nem bizik, akkor ő bizalmatlan. Ki nem érti ezt meg? Hiszen a hol bizalom nincs, ott bizalmatlanság van. A bizalom és a bizalmatlanság között nincs egy közbeeső forgalom, mert a hol a bizalom végződik ott egész teljességében jelen van a bizalmatlanság. Ez olyan világos, hogy egy első gymnazista is megérti a kibent nincs bizalom, az bizalmatlan! Azok a kijelentések pedig, hogy „sem bizalmat sem bizalmatlanságot nem szavazhatunk“ — a bizalmatlanság igen udvarias formában való kifejezése, hasonlatos a régi szultánok azon udvariasági tényéhez, hogy a kegyvesztetteknek selyem zsinórt küldtek, hogy azzal akasszák fel magukat. Kár, hogy az ilyen módon kimult basák közül egyet sem kérdezhetünk ki, hogy vajon jól esett-e selyem zsinór által meghalni? Ennek daczára, azt hisszük egyetért velünk mindenki, hogy bizony az sem lehetett kellemesebb mint a kender fonal! — A Farkasdy-féle indítvány is ilyen selyem zsinór!

Hanem Havranek József nem értette meg, vagy nem akarta megérteni a becses küldemény jelentőségét, mert a selyem zsinórt, mint valami drága ajándékot zsebre vágta s érzékeny hangon azt mondta: köszönöm!

Ebből aztán megtanulhatták azok az urak, a kik finomságnak barátai, hogy Havranek Józsefnek sokkal jobb lett volna a Kalocsay Alán indítványozta kőcz-madzag formájában juttatni el a bizalmatlanságot!

No, de ez nem változtat a dolgon. Havranek annak tekintheti ezt, a mi neki jobban ízlik, a város közönsége azonban csak annak értelmezi, a mi valójában.

Nem is lenne hiba az egész dologban,

ha a hivatalnoki kar, a hibásan értelmezett törvénytiszakasz alapján részt nem vesz a szavazásban s az indítványhoz hozzá nem járul. Mert az már egy kissé mégis furcsa, hogy a hivatalnokok is a polgármester ellen demonstráljanak!

A mi a polgármesternek nyugdíjaztatását illeti, mi ezt a város érdekében első rangú szükségnek jeleztük és ma is azt tartjuk, hogy ez lett volna a leghelyesebb, a mit a város érdekében a közgyűlés elhatározhatott volna. Ennek daczára nem mondhatjuk, hogy a kik a polgármester nyugdíjaztatása ellen voltak, hogy azoknak nem volt indokolt az álláspontjuk. Elvégre is az az irat (így nevezi az elfogadott határozat is a polgármester beadványát) nem bírt a nyugdíjaztatási kérvény semmi kellékével és elvégre is, bármennyire kívánja a közérdek a polgármester eltávolítását, azt csakis törvényes uton lehet kereszttől vinni. A nyugdíjzabályzat pedig azt nem tette lehetővé.

Más kérdés azonban, hogy a bizalmat elvesztett polgármester más alapon nem lett volna nyugdíjazható? Mert elismerjük, hogy Farkasdy okos is, ügyes is, furfangos is: szóval kitünő ügyvéd, a ki igen helyesen jegyezte meg, hogy nem alkothat a közgyűlés preczedentat arra nézve, hogy valaki, ha a bizalmat elvesztette jogot szerez a nyugdíjra, mert ez esetben a ki megakarja a nyugdíj-igényt szerezni elkövet olyan valamit, aminek alapján elveszti a közbizalmat és megy nyugalmába.

Ez nagyon helyes megjegyzés volt, de a polgármester ügyével kapcsolatba nem hozható. Nem hozható pedig első sorban azért, mert a városnak csak egy polgármestere s így csak egy olyan hivatalnok van, a kinek állása bizalmi állás. Nagyon jól ismerjük az orvosi bizonyítványok kuforrásait és senki sem kételkedik abban, ha egy polgármester nyugalmába akar vonulni kap orvosi bizonyítványt még akkor is, ha olyan egészséges is mint a makk. Nálunk pedig Székesfejérváron kétszeresen kap. Hiszen ott van példa a Seidel esete. Kimondja azt, hogy a polgármester egészségesebb mint a volt főkapitány? Ha Seidel kapott, kapna Havranek is orvosi bizonyítványt, csak kérni kellene. Így tehát el sem képzelhető, hogy egy polgármester valaha is arra szorulna, hogy a bizalmatlanság kétségbeesett eszközehez legyen kénytelen fordulni, hogy nyugdíját meg-

# DOMINO SEC

pezső. Versenyez nemcsak az összes hazai, de valamennyi külföldi pezső gyártmányával is.

Gyár: VELENCZE (Fejérm.) \* Központi iroda: BUDAPEST, Üllői-ut 60.  
Székesfejérvárt kapható csakis a legelőkelőbb fúszkereskedésekben.

Mai lapunk 8 oldal.

kapja. Az hamarabb és gyakran megszo-  
kott történni, hogy a ki a közbizalmat el-  
veszti szerez hamarosan orvosi bizonyít-  
ványt, de az, hogy egy polgármester nem  
kapva orvosi bizonyítványt, kompromittáló  
dolgát kövessen el csak azért, hogy nyug-  
díjazható legyen — ezt maga Farkasdy  
sem hiszi.

A nyugdíjaztatás ellen felszólaló urak  
tehát nem voltak őszinték, de nem volt  
őszinte maga Kalocsay sem. A magunk  
részéről jobban szeretttük volna, ha Kalocsay  
Alán egyenesen a bizalmatlanság szavazá-  
sát indítványozza és ezt indokolja is. Az  
olyan se hideg se meleg felszólalásoknak  
nem vagyunk barátai. Mondja meg őszin-  
tén mindenki mi a véleménye, mert a tak-  
tikázások nem segítik elő a város érdekeit.  
E tekintetben nagyon helyesen nyilatkozott  
a főispán, midőn azt mondotta, hogy a  
férfias nyíltság azt hozza magával, hogy a  
kiknek kifogásuk van a polgármester mű-  
ködése ellen azok kérjenek fegyelmi eljá-  
rást a polgármester ellen és indokolják  
meg e kérelmüket. Bizony igaz van a  
főispánnak, a férfias őszinteség ezt hozta  
volna magával! Csak ne volna olyan ritka  
madár közgyűlésünk termében a férfias  
őszinteség!

A közgyűlés lefolyása mindvégig iz-  
gatott volt és Csáder Ferencz, a ki egy idő  
óta a hírlapírók asztala mellett hallgatja  
végig a közgyűlést. Igen érdekes megjeg-  
zésekről referálhatott a polgármesternek, a  
ki őt a detektívi szolgálattal megbizta.  
Halhatta az asztalunkhoz jött városi bizott-  
sági tagoknak nyilatkozatát s referálhat  
róla urának, a ki ugylátszik nagyon kíván-  
csi, hogy az újságírók körében mit beszélnek.

Bizonyos az, — hogy az egész közgyű-  
lés termében nem volt a polgármesternek  
tiz embere sem. Az óriási többség utálja  
(ez a leghelyesebb kifejezés!) a polgármes-  
tert. Hogy ennek dacára mi volt a titkos

oka annak, hogy a polgármestert nem  
nyugdíjazták, azt még nem tudhatjuk. De  
remélhetőleg majd sikerül ennek a nyitját  
is megtalálnunk.

A polgármester azonban nagyon téve-  
dett, midőn „köszönő“ beszédében egy új  
korszak kezdetéről beszélt. Az új korszak  
nem kezdődhet addig, míg a régi korszak  
be nem fejeződik. Az pedig nem fejeződik  
addig be, míg a városházán nem érnek véget  
az összes fegyelmi ügyek. Hiszen ő felette  
is csak azután fog ítéletet mondani a köz-  
gyűlés, a mely mikor „iratát“ visszaadta,  
későbbre tartotta fenn a jogot arra, hogy  
ítéletet mond felette. Hogy ez az ítélet  
menynyi elismerést fog számára hozni azt  
megítélheti e közgyűlés eredményéből.

A közgyűlés eredményére különben  
még visszatérünk.

— A közgyűlési választás. Nem tudjuk  
ugyan, hogy a kijelölt választmány, melynek  
elnöke a főispán, mely alapon jelölte első helyen  
Paulovits Ferencz volt katonai nyilvántartót,  
miután azonban a közgyűlés többsége meg is  
választotta, igen helyes dolognak tartjuk, hogy  
jelölték. A magunk részéről őszintén örvendünk  
annak, hogy megválasztották. Az a város, a  
melynek ilyen képviselőtestülete van, rászol-  
gált arra, hogy Paulovits legyen a közgyűlés.  
Mi megtettük a kötelességünket, felvilágosítottuk  
Paulovitsra vonatkozólag a közgyűlést, a  
többi nem reánk tartozik. Ha nekik jó, nekünk  
is jó és örömmel fogjuk üdvözölni azt a napot,  
a melyen Seidel és Hegyi elfoglalják hivatalu-  
kat. Hiszen nélkülük hiányos a kompanyia! Ki-  
vánjuk, hogy minden menjen a régi kerékvágás-  
ban, mert ezt megérdemli a város, bennünket  
pedig közvetlen nem érdekel. Ugy halljuk, hogy  
a Saára-Kalocsay pártból is sokan Paulovitsra  
szavaztak. Eljének!

## A közgyűlés.

A hétfői közgyűlést nagy érdeklődés között  
nyitotta meg báró Páth Pál főispán. A bizott-  
sági tagok nagy számban voltak jelen, a karzat  
is természetesen szűz volt.

Hamar tulletek Pénzes Imre interpelláció-  
ján. Megállapították a legközelebbi közgyűlés  
napját is augusztus 30-ára. A polgármester szeré-  
nyen elvonult az alkaptány szobájába, hogy  
ott közel két óráig „drukkoljon“, míg az ő ügyét  
tárgyalják.

Tóth István főjegyző felolvasta a polgár-  
mester iratát, a melyet a nyugdíj bizottság je-  
lentése követett. A főispán ugyanis hivatalból  
átvette a polgármester iratát véleményadás  
végett a nyugdíj bizottsághoz, a mely termé-  
zetesen nem találta meg a szabályzatban elő-  
írt kellékeket s azt indítványozta, hogy uta-  
sítsák el a polgármestert kérelmével.

Kalocsay Alán szólalt fel elsőnek és kér-  
dést intézett mindenek előtt a főispánhoz, hogy  
szavazhatnák-e a tisztviselők. A főispán azt  
válaszolja, hogy igen.

Kalocsay Alán orsz. képviselő: Megköszöni  
a főispánnak kérdésére adott választát s rátérve  
beszédének tárgyára, első sorban a polgármes-  
ternek imént felolvasott iratáról szól. Kijelenti,  
hogy a nyugdíj-bizottság határozatának, a mely  
szintén ismeretes mindnyájunk előtt, nincs ér-  
telme. Mert a mint tudjuk, a polgármester ira-  
tában maga állítja, hogy a nyugdíj-szabályzat  
2-ik §-ának a) b) c) d) pontjaiban felsorolt kel-  
lékek és feltételek egyikével sem rendelkezik,  
felelges volt tehát ezt még egyszer konsta-  
tálni. A polgármester iratát épen ez okból  
szándékosan nem nevezi kérvénynek, mert  
abban nem nyugdíj-kérésről van szó, hanem,  
élve a polgárság által reáruházott kötelesség-  
gel, őszintén kijelenti, hogy a mit a polgár-  
mester ezen iratában kér, a mire apellál, az a  
közbizalom. (Hosszantartó élénk mulatság.)

A polgármester iránt megválasztatásai al-  
kalmával négy ízben nyilvánítt a közbizalom.  
A jelen körülmény épen az, a midőn ez ügy  
felett nem lehet más szempontból tárgyalni,  
mint csakis a bizalom szempontjából, tehát a  
nyugdíj-bizottság véleményéhez nem járulhat.  
(Helyeslés.)

Általános ismert, hogy a városi admi-  
nisztrációra vonatkozó vizsgálat még egyre  
tart; ennél fogva a polgármesternek épen most

## Dalos Panni.

— Elbeszélés. —

— A Fejermegyei Napló tárczája. —

Irta: Császár-Ugróczy Ida.

— Istennek hála, készen vagyok a köpü-  
léssel; nézze csak, némom asszony, olyan szép  
sárga ez a vaj, mint az arany, egész kívánság  
rá is nézni.

— Jól van jól, leányom, elég ideje ve-  
sződtél már velem, — válaszolt Kata asszony,  
egy jól megtermett, tisztes kinézésű falusi  
asszony.

— Hát te, Julis, mennyire vagy már a  
lengerebenezésessel? — szölt ki harány hangon  
az udvaron működő leányhoz, míg szeméit  
éles tekintettel jártatá körül a tornáczon,  
melynek végén hangos puffogatással két erős  
leánykar ugyancsak gyorsan bűgázta a már  
megszáradt, nagyszemű fehér babot.

A munka a szép nyári alkonyon szorgal-  
masan folyt úgy az udvaron, mint a folyosón;  
a ház derék asszonya sem hanyélt, míg gon-  
dos szavaival s tekintetével a munkát kormá-  
nyozta, azalatt kezei burgonyahámózással van-  
nak elfoglalva.

Hihetőleg az estebédhez készül, miután a  
nap már lemenőben van, arany sugaraival vég-  
bucsut véve a szőlőtagassal befuttatott oszlo-  
pos ház lakóitól.

Kata asszony elégtelen tekintett végig  
ragyogó tisztasága háza tetején s csak akkor  
borult el derült arcza, midőn szeméit a folyosó  
végén álló szunyogháló ágára veté, a mely-  
nek átlátszó hálója alatt egy fiatal leány  
hevert.

Első gondolatunk az lehet, hogy talán  
beteg a fiatal teremtés, de elég egy pillantást  
vetnünk arczára, hogy meggyőződünk az ellen-  
kezéről; az egyszerű polgárlány szokatlanul  
fehér kezét szőke fejére kulcsolá, míg sötét-  
kék szeméit minden czél nélkül, méltázza  
függeszté a kék ég boltjára. Kata asszony na-  
gyot sóhajtott, a mint e lányra tekintett,  
szemöldökeit összeránczoló s fejét rosszalólag  
csóválta meg; aztán oda lépett az írósvaját  
friss vízbe tevő leányhoz, új parancsot osztog-  
tatni. Míg ő ezt végezi, mondjuk el röviden, kik  
voltak a ház lakói.

Kata asszony férje, Péteri Mátyás uram,  
egy nagy községben gyám volt. A falu leg-  
gazdagabb emberének tartották. Nagy kökeri-  
tési háza, közel a templomhoz, a falu főt-  
czáján állt; neki voltak legszebb lovai, legco-  
meresebb ökrei az egész faluban; konyhája  
csak úgy ragyogott a sok rézedénytől, meg-  
látszott az egész ház táján, hogy gondos,  
munkás és tisztaságszerető asszonya van.

Péteri Mátyás uram feleségének köszön-  
hető, hogy vagyona el nem pusztult; mert  
habár értelmes ember volt is ő kegyelme,  
könnyen gondolkozott; helytlen elbizakodva  
vagyonában, uraskodni nagyon szeretett.

— Hiszen van nekem elég, ha kanállal  
is eszem a pénzt, akkor sem fogy el, — ez  
volt rendes válasza, ha neje arra kérte, hogy  
nézzen a gazdaság után. Mínthogy sok bérese  
volt ezekkel végezteté Péteri Mátyás a dolgot,  
maga ritkán nézett utánuk, bár azt tartja a  
közmondás: a gazda szemé hizlalja jószágát.

Péteri Mátyás nappal minden idejét a  
köz-égházánál tölté, estéit pedig vig pajtások

között borozva mulatta át, s egyedül erélyes  
nejére bízta a gazdaság vezetését.

De a mily erélyes, dolgos volt Kata asz-  
szony épen olyan ellentét volt leánya. A szép  
Panna egészen apja természetét örökölte; gyű-  
lölte a munkát s már gyermekségében is nagy  
hajlama volt a lustaságra; anyja hiába akarta  
a munkára szoktatni, sem kérelem, sem bünte-  
tés nem használt. Atyja pedig majomszerete-  
tével folyton így biztatá:

— Ne dolgozzál, aranyos kis virágom,  
van elég munkás, kéz, mely dolgozik helyetted;  
te csak parancsolj, azután dalolj, mulass, éljed  
világod, míg fiatal vagy.

Ezek voltak a gyenge apa rossz tanácsai,  
melyeket Panni eszébe is tartott. Mert habár  
betölté életének 18-ik évét, a munkát még nem  
ismerte; képes volt egész nap elheverészni;  
idejét a maga csinósítására fordítá és dalol-  
gatott, mert ehhez kedve volt. Csengő tiszta  
hangjáért el is nevezte őt a falu népe „dalos  
Panninak.“ E névre büszke volt, azt pedig neu-  
szégyelte, hogy az egész falu tudta az ő rest-  
ségét, s méltán megítélheték, mert igazán meg-  
vetésre méltó dolog az, ha egy erőteljes ifjú  
leány az Isten drága napját minden munka  
nélkül tölti el.

Édes anyjának méltán fájt Panni köny-  
nyelműsége; sokat korholta, de sokáig nem  
tudott haragudni, mert a leányka addig hízol-  
gett neki, addig dalolt, míg mosolyra deríté  
anyja haragos arcát.

Most is épen ilyen jelenetnek lehetünk  
tanúi. Kata asszony ott áll heverő leánya  
mellett s komoly arczccal már jó ideje dorgálja,  
a mit az csak egyre nevetett.

— Ugyan, édes anyám, ne fárasssa már

kellene állásában maradni. Kérde, miben lehet az ok, hogy a polgármester most, a vizsgálatok befejezte előtt ajánlja fel állását? Előadónak kötelessége lett volna a polgármester 23 éves működését átvizsgálni, magyarázatra szólva kibölgözni, de nem tette, szerinte hivatottabb maga a bizottság, a mely régóta közvetlen tanuja volt a polgármester hivataloskodásának.

Mi az ok tehát, a mi a polgármestert lemondásra bírta? — Az ő véleménye szerint a polgármester ezen tettének indító oka az emberi szívben rejlő hatalomban, a lelkiismeretben keresendő. Ha ez a titkos hatalom nyugodt, nevet akkor a felett, a mit a hír feléje hord. Ezt mondja az egyik latin közmondás. A polgármester lelkiismerete csak úgy nyugodhatik meg, ha a közbizalmat, a mire iratában apellál, elnyeri. Kéri a gyűlést, hogy szavazzon a bizalom kérdése felett ne kerülő uton, hanem férfias nyíltsággal.

E végből egy lapot nyújt át a főispánhoz, melyen 21 tag aláírásával kéri, hogy a közgyűlés névszerűen szavazással döntse el, vajjon megajándékozta-e a polgármestert bizalmával, vagy nem?

**Dieballa György** osztja Kalocsay Alánnak azt a nézetét, hogy a városházán nagyon sajnálatos dolgok történtek. Ő azonban a nyugdíj választmány határozatát tartja elfogadónak, mert most még a bizalmi kérdésben határozni nem lehet, miután be kell várni a fegyelmi ügyek végét. Mondja ki éppen ezért a közgyűlés, hogy a polgármester irata tapintatlan és helytelen a midőn a bizalom kérdéséről is beszél s tárgyenek jelelte napirendre.

**Madaras Lipót** szerint Havranek nyugdíjaztatása a nyugdíjszabályzatba ütközik. Most nincs értelme, hogy a bizalom kérdésében nyilatkozzanak, mert hiába mondanák ki, hogy bizalmatlansággal viseltetnek a polgármester iránt, mert nyugdíjaztatást a nyugdíjszabályzat nem engedi.

**Farkasdy Dezső.** Az ő nézete találkozik abban Kalocsayéval, hogy a polgármester beadványa nem kérvény, hanem csak egy irat. De nem osztja Kalocsaynak nézetét, hogy ezáltal a bizalom kérdésében dönteni kell. Ha Kalocsaynak az a nézete, hogy a polgármester elmulasztotta a köteles ellenőrzést, úgy adjon be rendszeres indítványt az iránt, hogy a polgármester fegyelmi alá vétessék. Ahhoz hozzászólnak majd. De most itt csak a nyugdíjazáshoz lehet hozzászólni. A bizalom kér-

déséről majd nyilatkozni fognak, ha a vizsgálat véget ért. Most ő sem bizalmat, sem bizalmatlanságot nem szavazhat. *Indítványt nyújt be, hogy a polgármester „irata” mint alapelküli adassék meli vissza, a bizalom, illetve bizalmatlanság kérdése fölött térjenek napirendre.*

**Tóth Arthur** szerint a polgármesternek ez az irata minden inkább, mint nyugdíj iránti kérvény, de annál inkább bizalom iránti kérvény, ezzel az irattal az állásába vissza akarja magát könyörögni.

**Lassits István.** Az egész vita nagyon furcsának tűnik fel előtte. Azt mondják, hogy ez az irat a polgármester nyugdíjaztatása iránti kérvény. De hát akkor, miért nem szerelte fel a polgármester a szükséges kellekkel? Hiszen törvénytudó ember, s tudnia kellett mikor benyújtotta, hogy ezt a kérvényt hiányos felszerelése miatt elfogadják utasítani. Miért jött hát a közgyűlés elé ilyen irattal, a melyet ha a felhozott indokok alapján elutasítanak, akkor nincs beváltva a polgármester beületeszava.

**Kovács István** egy elkészített beszédet tartott, a melylyel egészen lerombolta a személye iránti közbizalmat. Majdnem megsiratta a polgármestert, bár ő maga is Farkasdy indítványát pártolta és kijelentette, hogy e lelkes hangulat daczára sem tudna bizalmat szavazni a polgármesternek. Kovács István úgy látszik nagyon megőregedett és ha máskülönbefolyásolhatatlan ember is, de az érzelmei nagyon hamar megindulnak. Az pedig nagy baj a közérdekre és **Pekete József** gondolkodhatott magában, hogy érdemes volt-e lemondania azért, hogy Kovács István bekerüljön a közgyűlésbe, ha a polgármester rimánkodására annyira frontot változtat. Hiszen nem olyan régen volt, hogy az igazságszolgáltatás lángpallosáról beszélt, nagyon hamar elaludt a lelkesedésnek a lángja, hogy most meg a polgármester érdemeiről zengett. Talán bizony az a polgármester érdeme, hogy nem lopták el a székesegyházat, bár még ehhez is szó tértne, hogy vajjon az ő érdeme-e ez. Bizonyos, hogy Kovács István felszólalásával nem használt a polgármesternek, de magának annál többet ártott.

**Tóth Aladár** kijelenti, hogy most sem bizalmat sem bizalmatlanságot nem szavazhatnak. A nyugdíj-bizottság indítványát ajánlja elfogadásra.

Tóth Aladár után **Pénzes Imre** állott föl,

hogy beváltsa a polgármesternek tett, előttünk nagyon jól ismert ígérését. A polgármester pontosan kiszámította, hogy mennyivel károsítaná meg a várost, ha nyugalmába menne, és Pénzes hűségese felolvasta ezeket a számokat és „anyagi érdekekre való tekintetből” nem táncsoltta a nyugdíj megadhatását. Úgy látszik, hogy Pénzes Imrénnek nem minden dicsőhízlalda bántja az orrát, csak az a melynek kiálthatatlan büzt maga érzi. A város többi polgáraival, azoknak érdekeivel ugyan keveset törődik Pénzes! — Node a polgárság legalább tudja ezental, hogy mit tartson az ő városházi szerepléséről.

**Nagy Ignác** szintén azt mondja, hogy nem nyugdíj iránti kérvény, hanem irat a polgármester beadványa. A midőn a közgyűlés a nyugdíjazást nem rendeli el, nem bizalmat szavaz, hanem midőn állását visszaadja a polgármesternek egyszerűen azt mondja, maradjon állásában.

**Sára Gyula dr.** a kérvényből kiolvassa, hogy azt a kérdést veti fel a polgármester, hogy a közgyűlés bizalommal viseltetik-e iránta. Nem arról van szó, hogy itt most felhozzák vétekeit a polgármesternek, hanem előbb a bizalom kérdését kell eldönteni. Csatlakozik Kalocsay indítványához.

Azután vita támadt a kérdés fölvetése körül. Végül elrendeli a főispán a Farkasdy indítványa fölötti szavazást, melynek eredménye a következő:

Az indítvány mellett szavaztak:  
**Alaghy Dezső, id. Almásy Ferenc, Almásy János, dr. Arolay Antal, Balogh Lukács, Bauer Károly, Bierbauer János, Boros Sándor, Dieballa György, id. Eisenbarth Ágoston, ifj. Eisenbarth Ágoston, Emhecht József, Farkasdy Dezső, dr. Fanta Adolf, Flitsch Miklós, Fröschl János, Galambos István, Gremsperger István, Haláss János, Herceg Ignác, Hübner Károly, Karl István, Karl József, Kovács István, Kovács Károly, Kovács Pál, dr. Kövesy István, dr. Kuthy József, Lőrincze Elek, Madaras Lipót, Mann József, Mirth Ferenc, Nagy Ignác, Paulovics Ferenc, Pápay Nándor, Pályi Károly, Peuser Frigyes, Piski László, Pollák Armin, Pollák Gusztáv, Reichard Mór, Rechnitzer Soma, Rigler János, id. Róza Ferenc, Say Ferenc, Sommer Mór, dr. Szabady József, Szelke Kristóf, Schlamadinger Alajos, Snetzer Nándor, Tóth Aladár, Töltényi Antal, Vajmár Ferenc, Weber Károly, Tóth István, Keresztes Ignác, Tomsics Gyula, Nemsits Gyula, Fittler Béla, Mohai**

azt az aranyos száját; hiába tagadnám, a dolog nem természetem, még a nevét sem szeretem.

— Elég szegény rád nézve, — folytatá bosszusan az anya, — maholnap már az utcára sem merek lépni, mert tudom, mit beszélnek felőled a faluban; védelmedre pedig nem kelhetek, mert igazuk van.

— Mit bánom én, akármint beszélnek is, hisz a nóta is azt mondja:

„Nagypéntek: mossa holló a fiát,  
 Ez a világ kigyót, békát rám kiált.”

Csengő hangon kezdé e dalt énekelni Panni, midőn atyja éppen belépett a folyosóra. — Hála az égnek, itt van már édes atyám, vége a bajnak! — szólt Panni hangosan fölnevetve.

**Péteri Máttyás** uram szokása szerint a legjobb kedvben érkezett haza; derülten tekintett leányára, azután nejeire, akinek arcáról azonnal leolvasta, hogy zivatvar van készülöben.

— Nos anyjukom mi baj van? Olyan savanyu arcczal állsz itt, mintha vad almába harapált volna. És te, aranyos leányom, hiába énekelsz pacsirtatorkoddal, hiába mosolyogsz felém, kiolvasom szemeidből, hogy védelmemre vársz. — mondá nyájasan s odalépve leányához, gyengéden megssipte annak arcát. — Nos, Pannikám, mondd el hamar, mi perpatvar van köztetek?

— Perpatvar! Te is jobban megválogathatnád szavaidat. Mintha bizony az anya gyermekével perpatvarba keveredheték! Néhány jó intéssel akartam ezt a hetyke leányt munkára serkenteni, ő pedig szokása szerint énekélfizet ki — szólt kissé méltatlankodva az asszony.

— Sohse bántsd te az én aranyos leányomat, anyjuk! Hadd mulasson, hadd éljen kedve szerint, míg fiatal; aztán holnap a szomszéd faluban úgy is bucsu lesz. Atme-gyünk bíró komámékhoz s ott a tánczban majd fáradhat Panni eleget. Ma tehát csak pihenj, édes kis tubiczám! — mondá az apa, mialatt ujra lefektette leányát a szunyogháló ágyra.

Ekkép kényezteté a meggondolatlan apa gyermekét, egy pillanatig sem gondola arra, hogy majomszeretével csak szerencsétlenné teszi őt. Vagyonában elbizakodva, nem gondolt arra, hogy a mit az Isten adott, azt el is veheti.

A gondatlan gazdálkodás nálánál gazdagabb embereket is tönkre juttatott már; de ha ez nem következne is be, leányát sze rencsétlenné teszi; mert van-e annál nagyobb szerencsétlenség, ha a nő gyűlöli a munkát, a kinek pedig első kötelessége, rendszerető munkásságával az egész házat rendben tartani, hogy midőn a családjáért fáradozó gazda iz-zadva hazatér, mindent a legnagyobb rendben találjon.

De vajjon a könnyelmű, henye Pannitól lehet-e ezt várni? Hiszen ő még magáért sem akar fáradni! Most is, alig távoztak szülői, ujra átadta magát a semmittevésnek.

Néhány pillanat múlva égető szomjúságot érzett s bár a szivárványos kut közel volt, inkább túrta a szomjúságot, minthogy felkelt volna helyéből.

— Julius, Őrse, hozzatok hamar vizet! — kiáltott végre nagy lustán; de szavait senki sem hallotta, mert a leánycselédek künn a kertben voltak már elfoglalva. — Jaj de jó lenne egy kis víz, — sópánkodik hangosan Panni. — És szomjúságával elfoglalva, észre sem

vette, hogy a ház előtt koei állt meg; félig behunytt szemével azt sem látta, hogy a folyosón, vele szemben, magas, barna, magyar ruhás ifjú állott, kezében tartva árvalányhajas kalapját.

Bámulva hallgatá Panni magánbeszédét. — Beteg e szép leány? — kérde önmától az idegen. — Szegény bizonyára lázban van s nincs, a ki égető szomját enyhítse — s a mint meglátta az asztalon az üveg kancsót, nagy készséggel kezébe vette s halk léptekkel a kuthoz sietett.

Panni elégtül mosolylyal hallgatta, mint huzzák a vizet. — No valahára meghallották szavamát, — de alig gondola ezt, midőn egy erőteljes férfihangra ijedt fel.

— Itt a víz, hugom, igyál!  
 Panni csodálkozással vegyült zavarral nézett az ifjura, a ki barátságos arcczal nyújtá neki a kancsót. De zavara nem sokáig tartott, hirtelen elvette a vizet s miután szomját csillapította, visszadta a fiatal jóvevénynek.

— Köszönöm, igazán mondom jól esett; tegye kegyelmed oda az asztalra.

Az ifju csodálkozva teljesíté a leány parancsát. Arról már meggyőződött, hogy nem lehet valami nagy beteg, mert rózsapiros arca s tiszta fényű szemei a legjobb egészségéről tanuskodtak.

— Mi járásban van kegyelmed, kit keres? — kérde Panni még mindig mozdulatlanul ülve az ágyon.

— Péteri Máttyás urat keresem.  
 — Jó helyen jár kegyelmed, mert Péteri Máttyás apám uram épen itthon van. Hát kegyelmed hová való?

— A harmadik faluban lakom. Apám Szat-

## Az 50. §.

A hétfői közgyűlésen *Kalocsay Alán* be-  
szédének kezdetén azt a kérdést intézte a fő-  
ispánhoz, hogy a polgármester nyugdíjazási  
kérvényével kapcsolatos kérdésekben szava-  
zhatnak-e?

*Fiáth Pál* báró főispán azt válaszolta,  
hogy a törvénynek erre vonatkozó intézkedése  
egyik helybeli lap által „átváltoztatott” mivel a  
„megyei” szó kimaradt, pedig ez adja meg a  
törvény e szakaszának az értelmét s ugyancsak  
megjegyezte azt, hogy a városi tisztviselőkre  
nem vonatkozik.

Nagyon sajnáljuk, hogy *Fiáth Pál* báró,  
a ki mint a közgyűlés elnöke annyira ügyel  
arra, hogy a távollévőket minden gyanúsítástól  
megkímélje, s a ki a polgármesterre vonatkozó  
minden kissé erősebb kifejezést visszautasított,  
megengedhetők tartotta lapunkkal szemben  
azt a kifejezést, hogy átváltoztattuk a törvényt.

Ha ismerné, milyen könnyen megtörténik  
szedés közben egy szónak kimaradása, s ha  
tudná, hogy a correcturában az ilyen értele-  
m-zavart elő nem idéző kimaradás mennyire észre  
nem vehető, akkor bizonytalán azt mondta volna  
hogy *sajtóhiba*, — mint a hogy nem is más.

*Átváltoztatásról* pedig éppen nem lehet szó,  
mert a „községi előjáró tagjai” városi tisztvi-  
selőt nem is fejezhet ki s így a „megyei” szó  
kimaradásával is megyei törvényhatóságot kell  
értenünk. Ha „átváltoztatni” akartuk volna,  
akkor ezen is változtatnunk volna. Eppen ezért  
nem érdemeltük meg ezt a vádat, és nem vár-  
hattuk ezt *Fiáth Pál* bárótól, a kinek tetteiben  
minden alkalommal jóindulatot magyaráztunk  
be. Nem volt jogunk a közgyűlésen a vád ellen  
tiltakozni, azért most e helyen tisztelettel bár, de  
éppen oly határozottsággal visszautasítjuk a főispán  
urnak azt a kijelentését, hogy mi a törvényt át-  
változtattuk.

Visszatérve azonban magára az 50. §-ra,  
s a lapunkban közzétett azon kijelentésre, hogy a  
tisztviselőket nem szavazhatnak a törvény érte-  
lében, ezt újból a leghatározottabban fentartjuk.  
Hogy világosabb legyen a törvény értelme,  
az 50. §-nak az első négy bekezdését közöljük  
le úgy, amint egymásután jönnek.

50. §. A közgyűlésen a jelenlévők határoznak.  
A ki a törvényhatóság közzavadalmait bérlé,  
vagy azzal szerződési viszonyban vagy perben áll, a  
a törvényhatóság közzavadalmaira vonatkozó vagy a  
szerződési viszonyból eredő ügyek feletti tárgyalásban  
részt nem vehet, sem a határozat hozatalához nem  
járulhat.

Nem vehetnek részt a tárgyalásban, sem szava-  
zatukkal a határozat hozatalához nem járulhatnak:  
a megyei törvényhatósági bizottságnak községi elő-  
járó tagjai, a midőn tisztviselőknél ellenőrzése, fele-  
lősség alól való fölmentése, ellenük a fegyelmi tör-  
vény értelmében a vizsgálat elrendelése, avagy azok-  
nak a hivataluktól való felfüggesztése forog szőnyegen.

Általában minden tagja a bizottságnak csak  
csak olyan ügyek tárgyalásában vehet részt és  
szavazhat, melyekben közvetlenül érdekelve nincs.

A törvény kodifikátora e szakasszal azt  
szándékozta elérni, hogy minden alkalommal  
csak a közérdek vezérelje a közgyűlést hatá-  
rozataiban és lehetetlenné akarta tenni, hogy  
az érdekelt egyének szavazhassanak.

Az érdekelttség kérdését elsőbb az anyagi  
dolgokra terjeszti ki, azután elejét akarja vágni  
a hivatalos befolyásnak. Természetes, hogy  
olyan sokféle lehet az érdekelttség, hogy vala-  
mennyi esetet nem említheti fel.

Való az is, hogy a harmadik bekezdésben  
csak a megyei hivatalnokokat említi fel, de a  
negyedik bekezdésében általánositja ezeket az  
eseteket, midőn azt mondja: „Általában...” stb.

A ki elolvassa a törvényt, bizonyosan  
nekünk fog igazat adni abban, hogy a harmadik  
bekezdés a városi tisztviselőkre is áll. Nem-  
csak a törvény szövegéből, de az egész  
törvényezik szelleméből is kitűnik, mely a  
városi és a megyei törvényhatóságokat egy  
ugyanazon szellemben szervezi. Miért tett volna  
éppen ebben a kérdésben különbséget megye és  
város között?

De ki kellett volna zárni a tisztviselőket  
a szavazatból, már a negyedik bekezdés érte-  
lében is, mely azt mondja, hogy csak azok

szavazhatnak, kik közvetlenül érdekelve nincsenek.  
Ea mondhatja valaki, hogy a tisztviselőket köz-  
vetlenül érdekelve nincsenek abban a kérdés-  
ben, hogy Havranek nyugalmába menjen vagy  
sem?

Bizony jobb lett volna a törvénynek ér-  
vényt szerezni s annak értelmében a hivatal-  
nokokat a szavazásból kizárni. A Farkasdy  
indítványának meg lett volna akkor is a több-  
sége s legalább rámondhatnánk, hogy ez a  
határozat törvényes, míg így nem mondhatjuk.

## HIREK.

— **Templom szentelés.** Folyó hó 29-én  
szentelte fel dr. *Steiner Fülöp* megyés püspök  
a gróf *Wimpffen Sigfried* és neje által építet-  
tett díszes göböljárású templomot, körülbelül  
6000 főnyi hívő jelenlétében. Az ünnedély a  
következő rendben folyt le: A megyés püspök  
Erosiből reggel 9 órakor érkezett a felszentelendő  
templom közelébe s azonnal megkezdte a  
templom szentelését, melynek végétével az  
egybegyűlt hívekhez nagyhatású szent beszédet  
intézett. A szent beszéd végétével az újonnan  
felszentelt templomban ünnepélyes szent misét  
mondott.

— **Egyházmegyei hírek.** *Brtown* Fe-  
rencz sárkeresztúri segédlelkész az újonnan szer-  
vezett göböljárású helyi kápláni állomásra,  
*Ervös Lajos* nyug. admin. pedig a sárkeresztúri  
kápláni állásra küldetett. *Dornis István* pomázi  
segédlelkész az ottani plebánia ideiglenes ve-  
zetésével bízott meg.

— **Papszentelés.** A papszentelés ma  
vette kezdetét a semináriumi templomban 1/2 8  
órákor, s nem a hogyan mult lapunkban  
jeleztük a püspöki kápolnában. A papszentelést  
a következő napokon ugyancsak 1/2 8 órákor  
a semináriumi templomban folytatja dr. *Steiner*  
*Fülöp* megyés püspök, vasárnap pedig áldo-  
zárókká fognak szenteltetni.

— **A kongrua összeírás.** Huszár Á-  
ost alispán a kath. kongrua tárgyában a követ-  
kező felhívást intézte a megyei lelkészre  
papságokhoz: A lelkési és segédlelkési jöve-  
delmek összeírásának folytatálagos felülvizsgá-  
latára határnapokul a f. év július hónapjának  
15., 16., 22., 23., 29. és 30-ik napjait a 878.  
eln. 896. sz. ministeri rendelet 45. §. alapján  
kitűzte és felkérte a felülvizsgáló bizott-  
ság tagjait, ugy az alatt irt róm. kath. plebá-  
niák főtisztelendő plebánosait, hogy a jelzett  
napokon a vármegyeház II-od emeleti kister-  
mében mindenkor d. e. 10 órákor megkezdendő  
tárgyalásra megjelenni szivesek legyenek. Meg-  
jegyezzék, hogy a plebániák képviselői és fő-  
szolgabírák, csakis azon határnapokra hivatá-  
losak, melyen a saját, illetve a járásukban levő  
plebánia jövedelmi összeírásai tárgyal-  
tatnak. — A tárgyalás sorrendje a következő:  
**Július 15-én.** Aba, Pákozd, Velencez, Füle,  
N.-Láng, Sz.-Battyán, Zámoly, Lovasberény  
plebániái. — **Július 16-án.** Sárpentele,  
Izka-Szent-György, Polgárdi, Agárd, Nadap,  
Pátka, Csoór, Seregélyes községek plebániái. —  
**Július 22-én.** Felcsuth, Szaár, Gyutró, Vaál,  
Éttyek, Mány, Tárnok, Pázmánd közsé-  
gek plebániái. **Július 23-án.** Acsa, V.-Boglár,  
Bicske, Martonvásár, Csákbény, Csákvár,  
Bodajk, Moór községek plebániái. **Július 29-én.**  
Magyaralmás, Kozma, B.-Sárkány, Csóka,  
Bahuka, Isztimér, Kuti, Ondód, Gánth közsé-  
gek plebániái. **Július 30-án.** Baracs, Duna-  
pentele, Vajta, Sárkeresztúr, Alap, Előszállás,  
Sárbogárd, Sáros községek plebániái.

— **Záró ünnepély.** Szt. Péter és Pál  
napján tartották meg a szokásos záróünnepélyt  
a polgári leányiskola dísztermében, mely ezttal  
is igen szépen sikerült. A terem zsúfolásig  
volt az érdeklődő szülőkkel, régi növendékekkel  
s a nagy hőséget csak a program érdek

számai tették tűrhetővé. Úgy a szavazatok  
mint a bucsubeszéd de különösen az ének or-  
telmes, szorgalmas, sőt művészi tehetséggel is  
megáldott növendékekről de egyazersmind fárad-  
hatlan, buzgó tanerőkről tesz nagy tanúságot.  
Nem mulaszthatjuk el a köszönetet és a közönség  
elismerését nyilvánítani különösen az iskola  
énektanárjének ki sok oldalú elfoglaltsága  
mellett ily meglepő eredményt volt képes be-  
mutatni. Valóban kellemes meglepetést nyújtott  
a lágyan csengő tiszta hanganyaggal, a gyer-  
mekekénél ritkán tapasztalható ütemezéssel;  
sok tudást de még több fáradságot, ambítiót  
árult el az igen tisztelt énektanárnő *Matskassy*  
*Rózsa* urhölgy és ösztönt, szívből gratulálunk  
az elért sikeres eredményhez!

— **Autonomiai választás.** A székestéjér-  
vári alesperesi kerület lelkészkező papsága  
ma délelőtt tartotta értekezletét melyen az  
egyházmegyének az autonomiai kongresszusra  
kiküldendő egy papi képviselőjére is leadták  
a szavazatokat, a melyek a jelöltek között a  
következőkép osztottak meg. *Mayer* *Károlyra*  
eset 4 szavazat, *Krencz* *Ignácra* 4 szavazat  
és dr. *Klauta* *Györgyre* 2 szavazat. Az egy-  
házmegye papságának szavazatait megszámláló  
ötös bizottság tagjait pedig *Prifach* *József* pápai  
praelatus nagyprépost, *Scheirich* *Antal*, *Tamás*  
*Vilmos*, dr. *Szalay* *Hubert* és *Streit* *Ferencz*  
személyében jelölték ki.

— **Felolvasás a felsővárosi kath. kör-  
ben.** Folyó hó 29-én szt. Péter és Pál ünnepén  
a délutáni istentisztelet végétével a felső-  
városi szt. Sebestyénről nevezett kath. fők-  
körben felolvasás volt, melyre szépszámu közö-  
ség veődött össze. A felolvasást *Tamás Vilmos*  
plebános, a kör elnöke tartotta az épen napi-  
rendben levő kérdéskör, az autonomiáról. A töt-  
szetős alakban s népies modorban tartott fel-  
olvasás, mely minden oldalról kellő világításba  
helyezte az autonomia mibenlétét s az e tekin-  
teben annyira tájékozatlan közönség előtt a  
kérdést egészen megvilágította, élénk tetszésbe  
részessült.

— **Arckép leleplezés.** Díszes, lélek-  
emelő ünnepély folyt le az ipartestület Jókai-  
utcai helyiségeiben f. hó 27-én. Az iparosok  
ugyanis szeretett jegyzőjük dr. *Saára* *Gyula*  
tisztelőre díszgyűlést rendeztek, melynek  
egyik legmegkapóbb pontja volt az ünnepelt  
közadakozás után beszerzett arcképének le-  
leplezése. A díszgyűlés megnyitása után  
*Schlammadinger* *Alajos* elnök felkérte az egybe-  
gyűlteket, hogy dr. *Saára* *Gyulát*, az ünne-  
peltet küldöttségileg hívják meg. A küldöt-  
séget azonnal megválasztották és az *Gyurkovics*  
*Alajos* ipartestületi alelnök vezetésével mellet  
fel is kereste dr. *Saára* *Gyulát*, a ki öröme-  
mel jelent a díszgyűlésen, leirhatlan nagy,  
szívből fakadó lelkesedést kelve. Beléptekor  
pompás virágcsokorral lepték meg, majd pedig  
az üdvözlő beszédek elhangzása után a polgári  
dalárda rázendítette a szót. Miután *Schlammadinger*  
*Alajos* elnök üdvözölte dr. *Saára* *Gyulát*,  
*Boross* *Sándor* ipartestületi alelnök  
tartotta meg nagyszabású, hatásos ünnepi be-  
szédét, melynek folyama alatt lehullott a lepel  
az arcképről s kitörő örömmel üdvözölték a  
jelenlévők az ünnepelt jól sikerült arcképét.  
*Boross* *Sándor* beszéde után dr. *Saára* *Gyula*  
emelt szót, megköszönte a nem várt lelkes  
ováció, ígérte, hogy az iparosok érdekeit  
továbbra is szíven fogja viselni s végül a  
mindenható áldását kérte mindnyájukra. *Iffy*  
*Ditmar* *József* azon indítványát, hogy dr.  
*Saára* *Gyula* az összes szakiparosok tisztelet-  
beli iparosivá választassák meg, nagy lelke-  
sedéssel fogadták el. A díszgyűlést a dalárda  
által előadott himnusz zárta be. Az nap este  
*Horváth* *Mihály* tobak-utcai vendéglőjének  
kerti helyiségében társas-vacsorát rendeztek  
*Saára* *Gyula* tiszteletére. A társas-vacsorán  
200-an vettek részt. Felköszöntőket mondtak:  
*Kalocsay* *Alán* városunk orsz. képviselője, *Fény*  
*Márton*, *Nagy* *Ignác*, *Frosch* *János*, *Luttor* *Fer-*

rencz; minden esetben dr. Sára Gyula sem maradt adós az ő sikerült, lelkes tósztaival.

— **Ünnepély.** A tóvárosi Szt. Lászlóról nevezett fiók kath. kör védő szentjének ünnepén f. hó 27-én felolvasással egybekötött szépen sikerült társas összejövetelt rendezett. Reggel 7 órakor a tagok testületileg vettek részt a székesegyházban, Szuborits Jenő kanonok által, a Szt. László oltáránál mondott szent-miséen Délután pedig a kör helyiségében nagy számban összegyűlt tagok előtt Chay Antal alelnök tartott a kör védőszentjéről, mindvégig érdekes és tanulságos felolvasást. A felolvasás után ugyancsak Chay Antal alelnök a kath. autonómiáról tartott hosszabb beszédet, megmagyarázván a jelenlévőknek annak mibenlétét, fontosságát az egyháznak. Végül a kör tagjait arra kérte és buzdította, hogy a választandó autonómiai képviselőjükül olyant válasszanak, aki a kath. szt. egyháznak igazán hű fia.

— **Érettségi vizsgálat.** A helybeli áll. főreáliskolában ezidén 13 tanuló volt a VIII. osztályban. Az osztályvizsgálatot még május hóban mind a 13 sikerrel letette, június hó 28-és 29-én pedig az érettségi vizsgálaton állották meg becsülettel helyüket. A 13 tanuló közül egy sem bukott meg. Két tanuló jelesen tette le az érettséget. Ezek: Berényi Győző és Schwarsz Endre. Jól érettek négyen: Csekő Nándor, Justh József, Löwinger Aladár és Maller Béla. Érettek heten: Bene Károly, Fehér Jenő, Fuchs Zoltán, Kiss Géza, Krausz Sándor, Nagy József és Reich József. Az érettségi vizsgálat szép eredményeért Spithó Lajos kir. tanácsos tank. főg. és dr. Lóczy Lajos min. biztos egyetemi tanár elismerő szavakban méltatták az intézet igazgatójának, dr. Kuthy Józsefnek és az intézet tanárainak buzgóságát. Az eredmény kihirdetésekor pedig röviden jó tanácsokat adott a tanulóknak az elnöklő főigazgató s különösen a szivőkre kötötte, hogy hálások legyenek az intézet iránt, melynek annyit köszönhetnek.

— **Halálhír.** Mint részvétellel értesültünk, Budaváry János kiérd. esperes, pomázi plébános, hosszas szenvedés után f. hó 27-én elhunyt. Temetése f. hó 29-én ment végbe Pomázon; az engesztelő sz. mise-áldozat ma 30-án tartott meg.

— **Bizottsági ülés a megyénél.** Julius 5-én a megyénél az uti bizottság tag ülészen. Ugyanakkor a közegészségügyi választmány is ülést tart a gőzfertőtlenítő gépek beszerzése ügyében.

— **A harapós ebek garázdálkodásának nap-nap után halljuk szomorú tanúságait.** Legutóbb hétfőn Bakos István 10 éves fiú harapott meg egy kutya veszélyesen. Az ebről kiderült, hogy Tehel Mór helybeli lakos tulajdona, azonnal vesztégár alá vétetett.

## Közgazdaság.

### Meddő küzdelem.

1897. június 28.

(A. É.) Abból az alkalmából, hogy a német gazdák nálunk jártak, a Pestmegyei gazdasági egyesület összeállította a megye mezőgazdasági helyzetére vonatkozó adatokat. Ezek között bennünket leginkább érdekelnek azok, a melyek két 1/4 urbéri telkes paraszti birtok jövedelmezőségére vonatkoznak.

Az egyik birtok rosszabb talajú, de a közlekedést illetően előnyösen fekszik, mert a község vasuti állomása és csak 45 kilométerre van Budapesttől. A birtok adója 25 frt, egyéb terhei mint biztosítás, csőszök fizetése, berruházás fentartása szintén 25 frtot tesznek ki. A család fentartása 4 tagot számítva, 142 frt kell, tehát az összes kiadás 192 frt. A bevétel ellenben, a fuvart, baromfi és állattartás hasznát is bele értve, csak 111 frt.

A másik birtok a vasuttól 8-10 kilométerre fekszik de talaja jobb a 2400 frtot ér, mhez a beruházás 400 frt értéke számítandó. Az adók és egyházi terhek 32 frtra ruznak s a 2000 frt évi összes kiadással szemben 102 frt bevétel áll. A tulajdonos tehát sem itt, sem amott nem független, kénytelen még rendes körülmények közt is más bevételi források után nézni, különben eluzszik az ősi göröngy. A mi annál érdekesebb, mert a fenti birtokok értéke megüti a 2000 frtot, a a törvényhozás előtt fekvő javaslat, mely a latifundumok eldarabolásáról szól, olyan paraszti birtokokat akar teremteni, melyek értéke legalább 2000 frt. Ezek urai azonban függetlenül birtokosok az ország nagy részében nem lesznek.

Azokat az állapotokat, melyek közé a paraszti birtokok Pestmegyének még a főváros-hoz közel fekvő részeiben is jutott, igen aggasztóknak tartjuk. 10-12 holdnak egy négy tagu család fentartására elegendő kell lenni, nollott a hanyatló árak és emelkedő terhek mellett mind kevésbé lesz az. Igen, a terhek rovata mind hosszabbá válik. Az allami-, megyei-, községi-, egyházi- és kutyaadóhoz járul a legelődj, kéményseprő-, az éjjeliőr fizetése. Másfelé a tüzoltó-, a gyógydíj-, a gyerekdó, az ezredes pótlék és sok más. Csoda e aztán ha a jövedelem még akkor is folyton kevesebbnek bizonyul, ha le nem száll. Ha pedig valami baj éri a gazdát, barma elesik, gyermeke meghal, vagy lakadalmat ül — bajszamba megy jó formán ez is — akkor lehetetlen kölcsönhöz nem fordulni, aztán vesz olyat a milyet kap.

Nagy bajok csiraját rejti az állapot magában s méltó, hogy vele komolyan foglalkozunk. Nem szabad feledni azt sem, hogy a szükségletek emelkedése szinte ki sem maradhat. Nem maradt ki az urnál s nem fog kimaradni a parasztnál. A fenti számításban egy családtagra még csak 30-40 frt jut. Vajjon meddig lesz ez elég, hisz ebből egy napra kerekszám tíz krajczár esik?

Az ilyen körülmények közzé jutott kisparaszt nem lesz-e szocialista igazgatók részére hálás talaj, mikor látja, éri, hogy minden iparkodása meddő marad és ő fel nem tartóztathatólag bukik lefele a lejtőn? Lehet-e aztán csodálni, hogy a főváros csodái sem tartatják vissza a parasztságot, nem még Pestmegyében sem attól, hogy kivándoroljon?

Milyen képeket kapnának Liptórol, Beregről stb., ha akadna ember, a ki venné magának azt a nem nagy fáradságot, a mit vet a Pestmegyei Gazdasági Egyesület, és összeállítaná a kisember költségvetésének egyes tételeit, még akkor is, ha az a legsúlyosabb vád lenne az uralkodó politikával szemben.

Az igazság talán mégis csak ér valamit, s annyi bizonyos, hogy nélküle nem fogjuk orvosolni a bajt, a A mi pedig mégis érdeke főleg azoknak, kik intra dominium lévén, szedik a tejfölt. Mi azonban inkább bekötjük a szemüket, nehogy a veszedelmet meglássuk

\* **Sertés-orbánéz.** Lovasbényi községben kiütött a sertés-orbánéz. A hivatalos zárlatot azonnal elrendelték.

\* **Az aratók sztrájkja.** E héten megszólalt a kormány két reszortminisztere az aratók sztrájkja dolgában. A belügyminiszter a rend fentartásáról és a parasztk felvilágosításáról gondoskodik, a földmivélségi miniszter pedig a tényleges bajok esetére intézkedik abban az irányban, hogy a gazdák ne károsodjanak. A jó szándékok tagadni nem lehet, de a tényleges intézkedések elárulják azt a kapcsolást, mely használni semmi esetre sem fog a gazdáknak. Arról nem is szólnak, hogy a

földmivélségi miniszter első gondolata a sürgős baj esetén egy új hivatal szervezése és egy fűrvényjavaslat kilátásba helyezése, mert ezt ő maga sem tartja orvososznak a csak a kedélyek jövendő megnyugtatósára lanzirozza. De maga az az intézkedés, melyet az akut bajjal szemben tesz, feltétlenül haszon nélkül való. A földmivélségi miniszter ezer munkást csodított össze Mezőhegyesen és ezzel, véleménye szerint, providenciál az egész országot fenyegető veszedelemnek. Mezőhegyes Csanád megyében van. A miniszter megjegyzi, hogy az Alföld közepén. Mi törtörténik ezzel az ezer munkással, ha a Dunántúl, ha Hevesen, ha Nógrádban van a sztrájk? Hogyan expedialják a munkás kezét a távolabbi vármegyékbe. De mellözve ezt, vajjon mit tart a földmivélségi miniszter ennek az ezer munkásnak az alföldi munkásszükségletre való arányról. Hiszen ezer munkás sürgős munka idején naponta ezer hold földre számítható. Már most mit ér az „Alföld közepén“ ezer munkás egy általános aratósztrájk esetében. Ez az ezer ember magára Torontálra sem elég, nem hogy védelemképpen legyen odaállítható az általános sztrájkjal szemben. Azután a vasuti szállítást egy távolabbi területre olyan költséges, hogy az amugyis megdült és lábán megromlott buza csekély haszna rámegegy a miniszter ovó intézkedésére. De a földek sincsenek mindenütt az állomás mellett. Van, hogy fél napi járótúra vannak az állomástól. Mindez időben, pénzbe kilejve s mindehhez hozzávéve az emberanyag csekély voltát, számot nem tevővé teszi a földmivélségi kormány egész intézkedését. Azt azonban, a mi egyedüli mentő mód volna, s a mit az országos magyargazdasági egyesület javaslatba hozott, hogy a katonaságot szabadságolják, vagy rendeljék le arató munkára, vonakodik a kormány kieszközölni. Ez az egyedüli mód, mert az emberanyagunk is elegendő, meg a szükség helyéhez is mindenütt közel a garnizon, de meg ha ezt a hadügyminiszter megigéri, a sztrájk valószínűleg magában maradna, mert ezzel az argumentummal szemben a paraszt rögtön munkába állana, tudva hogy a katonának kell aratnia, ha parancsolják neki. De a földmivélségi miniszter a veszély előtt a tizenkettedik órában még mindég tárgyal a hadügyminiszterrel s a gazdaközönség, melynek ez évi romlásához az utolsó hét elemi csapásai is sikeresen járultak hozzá, várhat, míg a lábán megromló életet a mezőhegyesi ezer ember lekaszálja.

\* **A gazdaszövetség terjedése.** A múlt héten megtartott kassai agrárgyűlésből kifolyólag a mozgalom újabb erővel indult meg más vidékeken is a gazdaszövetség helyi szövetkezeteinek fellállítására. Legújabbán arról veszünk hírt, hogy alapi Salamon Tivadar és Liptóthy Béla báró szabolcsi földbirtokosok Szabolcsmegyében indítottak mozgalmat s már legközelebbre készítik elő a szabolcsmegyei gazdák szövetségének megalakulását. Már most a budapesti központon kívül a magyar gazdaszövetségnek Pozsonyban, Nyitrán, Somogyban és Sárosban van vidéki centruma s ha a gazdák mozogni fognak és saját érdeküket jól felfogva az egyetlen me-tőszközhöz, a szövetkezéshez folyamodnak, akkor mihamar egész Magyarországon kezdet fognak a gazdák s meg fog alakulni az a hatalmas agrár-közvélemény, melynek nincs lehetetlen Magyarországon, mely a gazdák gazdasági, bel- és külpolitikai érdekeit képes lesz megóvni, Igen helyes volna, ha a gazdaszövetségnek az ország minden vidékén kütűznék zászlaját, s a független gazdák ekörül csoportosulva súlyt és erőt adnának a gazdaközönség hangjának. Az bizonyos, hogy a gazdákon csak a gazdák segíthetnek. A bankoktól és ezeknek kisajátított politikusaiktól hiába várják a gazdák javát.

## Házeladás.

Székesfejervárolt, Kossuth-utca (Pósta épülettel szemben) 7. és 8. számú egy egymeletes, részben kétemeletes ház

**jutányos árért, kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó.**

Tudakozódni lehet ugyanott a háztulajdonosnál.

## Apró hirdetések.

E rovatban kösöltt egy-egy hirdetésnek, ha lakosim nincs kitéve 4 soros terjedelemben egyszerű költésre 30 kr. Minden további sor 4 kr. — Ha az apró hirdetés 6-szor vagy ennél többször adatik fel, megjelenésenként 20 kr-ét vétezik föl.

Értesítéseket díjtalanul ad a kiadóhivatal bárkinek, vidéki levelekre, ha 5 kros válasz-bélyeg mellékelteket választ.

### UJSÁGELÁRUSITÓK

kerestetnek. Megbízható férfiak és asszonyok s felnőttbb gyermekek, a kik ujság elárusítással óhajtanak foglalkozni jelentkezzenek a kiadó-hivatalban. Ügyes egyének minden nagyobb fáradság nélkül 4—5 frtot is megszerezhetnek hetenként.

### HÁZVEZETŐNÖK

ajánkozik intelligens fiatal özvegy, urasági házhoz; gyakorlott mindennemű házvezetésben, jó főző, házi varrást is elfogad; megy magányos urhoz vidékre is. Czim a kiadóhivatalban. „Nemeslelkű nő.”

### ELADÓ HÁZ.

Egy három lakásból álló ház eladó. Van benne egy utcai lakás három szoba, üveges folyosó, konyha, kamra, pincze, padlás s ezenkívül két udvari lakás, mely 1—1 szobából, konyhából, kamrából áll. Van udvara és termőképes szőlővel beültetett kertje. Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

### KIADÓ

2 csinosan butorozott világos nagy szoba. Mindkettőben két-két ágy van. A bérbeadás igen mérsékelt árárt történik. Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

### HÁZVEZETŐNŐI

állást keres egy a háztartás minden ágában járatos fiatal hölgy. Legszivesebben papi házhoz menne, vagy mint anya-helyettes, árva gyermekek mellé. Ajánlatok „Csendes Otthon” czim alatt a kiadóhivatalba küldendők.

### FIATAL ÁRVA

leány, igen jó családból való, mint házikisasszony keres alkalmazást uri családnál, esetleg magános öreg urhoz is elmegy. Ajánlatokat „Arva leány” czimen továbbit a kiadóhivatal, a hol egyuttal a czim is megtudható.

## Hirdetések

felvétetnek kiadóhivatalunkban (Kigyó-u. 9. sz.) jutányos árért.



Simon Lajos

asztalos és kárpitós butorraktára

SZÉKESFEJÉRVÁR, KOSSUTH-UTCZA 6. SZÁM. (Postaház átellenében.)

Ajánlja saját készítményű asztalos és kárpitós butormunkákkal dúsan berendezett üzletét, hol mindennemű asztalos és kárpitós munkák gyorsan és pontosan elkészíttetnek.

Jutányos árak.

Elvállal lakosztályok teljes berendezését.

Bevásárlások részletfizetésre is eszközölhetők.

Csak csekély

## HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE

kapthatók!

Legújabb divatu tavaszi-gallérok és kabátok.

Kész férfi- és gyermekruhák

minden nagyságban. Kanavász, vászon és minden e szakmába vágó czikkek, valamint

ingek, gallérok és lábravalók, nap- és esernyők dus választékban.

— Nagy raktár asztal- és futó-szőnyegekben. —

LŐWY ADOLF + + + + +  
+ + + + + SZ.-FEHÉRVÁR.

(Felmayer mellett.)

## VASUTI ÚJ MENETREND.

— Érvényes 1897. május 1-től. —

Budapest ind.	205. szem. v.	203. gyorsv.	215. vegyesv.	201. gyorsv.	207. személyv.
Sz.-Fejérv. érk.	6 ó. 40 p. r.	7 ó. 30 p. r.	2 ó. 35 p. d. u.	7 ó. 45 p. este	9 ó. 25 p. este
Sz.-Fejérv. ind.	8 ó. 43 p. r.	8 ó. 53 p. r.	4 ó. 29 p. d. u.	9 ó. 11 p. este	11 ó. 33 p. éjjel
Kanizsa ind.	9 ó. 4 p. r.	8 ó. 58 p. r.	4 ó. 35 p. d. u.	9 ó. 16 p. este	11 ó. 43 p. éjjel
	1 ó. 24 p. d. u.	11 ó. 45 p. délb.	8 ó. 55 p. este	12 ó. 10 p. éjjel	3 ó. 52 p. r.

Pragerhof ind.	208. személyv.	202. gyorsv.	216. vegyesv.	206. személyv.	204. gyorsv.
Kanizsa ind.	8 ó. 10 p. este	3 ó. 30 p. r.	9 ó. 15 p. d. e.	9 ó. — p. d. e.	2 ó. 50 p. d. u.
Sz.-Fejérv. érk.	12 ó. 15 p. este	5 ó. 48 p. r.	1 ó. 51 p. d. u.	2 ó. — p. d. u.	5 ó. 6 p. d. u.
Sz.-Fejérv. ind.	4 ó. 16 p. r.	8 ó. 47 p. r.	1 ó. 51 p. d. u.	6 ó. 1 p. d. u.	8 ó. 3 p. este
Budapest érk.	4 ó. 24 p. r.	8 ó. 54 p. r.	2 ó. 32 p. d. u.	6 ó. 9 p. d. u.	8 ó. 15 p. este
	6 ó. 29 p. r.	10 ó. 14 p. r.	4 ó. 32 p. d. u.	8 ó. 12 p. este	9 ó. 40 p. este

Kis-Czell indulás	5001. személy v.	1011. vegyes v.	5013. vegyes v.
Veszprém érkezés	2 ó. 13 p. délután	4 óra 29 p. reggel	4 óra 19 p. reggel
Veszprém indulás	4 ó. 39 p. délután	7 óra 10 p. reggel	6 óra — p. reggel
Sz.-Fejérvár érk.	4 ó. 43 p. délután	7 óra 15 p. reggel	
	5 ó. 53 p. délután	8 óra 35 p. reggel	

Sz.-Fejérvár ind.	5002. személy v.	5012. vegyes v.	5014. vegyes v.
Veszprém érkezés	9 ó. 27 p. délelőtt	1 ó. — p. délután	9 óra 27 p. este
Veszprém indulás	10 ó. 45 p. délelőtt	2 ó. 33 p. délután	11 óra — p. este
Kis-Czell érkezés	10 ó. 50 p. délelőtt	2 ó. 40 p. délután	
	1 ó. 14 p. délután	5 ó. 36 p. délután	

Sz.-Fejérvár ind.	5712. vegyes vonat.	5714. vegyes vonat.
Adony-Szabolcs érk.	7 óra 56 percz reggel	3 óra 55 percz délután
Adony-Szabolcs ind.	9 óra 23 percz reggel	5 óra 12 percz délután
Paks érkezés	10 óra 17 percz délelőtt	6 óra 3 percz délután
	2 óra 15 percz délután	6 óra 33 percz este

Paks indulás	5711. vegyes vonat.	5713. vegyes vonat.
Adony-Szabolcs érk.	2 óra — percz reggel	1 óra 20 percz délután
Adony-Szabolcs ind.	5 óra 18 percz reggel	5 óra 19 percz délután
Sz.-Fejérvár érk.	6 óra 23 percz reggel	6 óra 6 percz délután
	7 óra 40 percz reggel	7 óra 25 percz este

Nyomatott Számmar Imrénél, Székesfejérvárott.